

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง กับกิจการนักศึกษา และคณะกรรมการนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา ในการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนางานกิจการนักศึกษาของ วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1 ลำดับขั้นตอนการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 การเสนอผลการวิจัย

#### 3.1 ลำดับขั้นตอนการวิจัย

- 1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบ แนวคิดในการวิจัย
- 3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 4) สร้างเครื่องมือในการวิจัย
- 5) เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข
- 6) ทดลองและปรับปรุงเครื่องมือ

- 7) เก็บรวบรวมข้อมูล
- 8) วิเคราะห์ข้อมูล
- 9) สรุป อภิปรายผลการวิจัยและเสนอผลการวิจัย

### 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

#### 3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง กับกิจการนักศึกษาและคณะกรรมการนักศึกษา ในวิทยาลัยครู 4 แห่ง คือวิทยาลัย ครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูเลย วิทยาลัยครูสกลนคร และวิทยาลัยครูอุดรธานี ซึ่งรวมกลุ่มกันเรียกว่า สหวิทยาลัยอีสานเหนือ

รายละเอียดของประชากรแต่ละกลุ่ม มีดังนี้ คือ

1) ผู้บริหาร ได้แก่ อธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าศูนย์ หรือสำนัก จำนวน 63 คน

2) อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษา ได้แก่ อาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้ง จากวิทยาลัยครูให้ทำหน้าที่ ประจำสำนักกิจการนักศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษาคณะ วิชา ที่ปรึกษากิจการมองค์การบริหารนักศึกษา ที่ปรึกษาชมรมและชุมนุมและ อาจารย์หอพักนักศึกษา จำนวน 150 คน

3) คณะกรรมการนักศึกษา ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติในวิทยาลัยครูที่เป็น กรรมการบริหารมองค์การนักศึกษา กรรมการสภานักศึกษา กรรมการนักศึกษา คณะกรรมการคณะวิชา กรรมการชมรมและชุมนุม กรรมการนักศึกษาหอพัก จำนวน 1,120 คน

ทั้งนี้โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนประชากรแต่ละกลุ่ม ดังแสดงใน ตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 ผู้บริหารในวิทยาลัยครูที่เป็นประชากรในการวิจัย

| วิทยาลัยครู | จำนวน  |           |                |                    | รวม |
|-------------|--------|-----------|----------------|--------------------|-----|
|             | อธิการ | รองอธิการ | หัวหน้าคณะวิชา | หัวหน้าศูนย์/สำนัก |     |
| มหาสารคาม   | 1      | 5         | 4              | 6                  | 16  |
| เลย         | 1      | 5         | 4              | 6                  | 16  |
| สกลนคร      | 1      | 5         | 4              | 6                  | 16  |
| อุดรธานี    | 1      | 4         | 4              | 6                  | 15  |
| รวม         | 4      | 19        | 16             | 24                 | 63  |

ตารางที่ 2 อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษาที่เป็นประชากรในการวิจัย

| วิทยาลัยครู | จำนวน    |          |           |           |         | รวม |
|-------------|----------|----------|-----------|-----------|---------|-----|
|             | สำนัก    | กิจการ   | ที่ปรึกษา | ที่ปรึกษา | อาจารย์ |     |
|             | กิจการ   | นักศึกษา | กิจกรรม   | ชมรม/     | หอพัก   |     |
|             | นักศึกษา | คณะวิชา  | องค์การ   | ชุมนุม    |         |     |
| มหาสารคาม   | 8        | 4        | 2         | 22        | 4       | 40  |
| เลย         | 7        | 4        | 2         | 14        | 3       | 30  |
| สกลนคร      | 10       | 4        | 2         | 18        | 4       | 38  |
| อุดรธานี    | 8        | 4        | 2         | 25        | 3       | 42  |
| รวม         | 33       | 16       | 8         | 79        | 14      | 150 |

ตารางที่ 3 คณะกรรมการนักศึกษาที่เป็นประชากรในการวิจัย

| วิทยาลัยครู | จำนวน    |          |          |         |          | รวม   |
|-------------|----------|----------|----------|---------|----------|-------|
|             | กรรมการ  | กรรมการ  | กรรมการ  | กรรมการ | กรรมการ  |       |
|             | บริหาร   | สภา      | นักศึกษา | ชมรม/   | นักศึกษา |       |
|             | นักศึกษา | นักศึกษา | คณะวิชา  | ชุมนุม  | หอพัก    |       |
| มหาสารคาม   | 26       | 28       | 48       | 138     | 24       | 307   |
| เลย         | 25       | 20       | 32       | 150     | 20       | 247   |
| สกลนคร      | 30       | 22       | 40       | 164     | 24       | 280   |
| อุดรธานี    | 25       | 23       | 48       | 170     | 20       | 286   |
| รวม         | 106      | 93       | 168      | 664     | 89       | 1,120 |

### 3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

1) ผู้บริหารและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษาใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) คณะกรรมการนักศึกษาลุ่มจากประชากรแต่ละกลุ่มย่อยในแต่ละวิทยาลัยโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง อัตราร้อยละ 50 ของแต่ละกลุ่ม ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการนักศึกษา

| วิทยาลัยครู | ประชากรและ    |    | องค์กร   |    | สภา      |    | กรรมการ |     | กรรมการ     |    | กรรมการ |     | รวม |   |
|-------------|---------------|----|----------|----|----------|----|---------|-----|-------------|----|---------|-----|-----|---|
|             | กลุ่มตัวอย่าง |    | นักศึกษา |    | นักศึกษา |    | คณะวิชา |     | ชมรม/ชุมนุม |    | หอพัก   |     |     |   |
|             | N             | s  | N        | s  | N        | s  | N       | s   | N           | s  | N       | s   | N   | s |
| มหาสารคาม   | 26            | 13 | 28       | 14 | 48       | 24 | 180     | 90  | 24          | 12 | 306     | 153 |     |   |
| เลย         | 24            | 12 | 20       | 10 | 32       | 16 | 150     | 75  | 20          | 10 | 246     | 123 |     |   |
| สกลนคร      | 30            | 15 | 22       | 11 | 40       | 20 | 164     | 82  | 24          | 12 | 280     | 140 |     |   |
| อุดรธานี    | 25            | 13 | 23       | 11 | 48       | 24 | 170     | 85  | 20          | 10 | 286     | 143 |     |   |
| รวม         | 105           | 53 | 93       | 46 | 168      | 84 | 664     | 332 | 88          | 44 | 1,158   | 559 |     |   |

หมายเหตุ : N = จำนวนประชากร      s = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

| วิทยาลัยครู | จำนวนกลุ่มตัวอย่าง |                      |                    | รวม |
|-------------|--------------------|----------------------|--------------------|-----|
|             | ผู้บริหาร          | อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง | คณะกรรมการนักศึกษา |     |
| มหาสารคาม   | 16                 | 40                   | 153                | 209 |
| เลย         | 16                 | 30                   | 123                | 169 |
| สกลนคร      | 16                 | 38                   | 140                | 194 |
| อุดรธานี    | 15                 | 42                   | 143                | 200 |
| รวม         | 63                 | 150                  | 559                | 772 |

### 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

#### 3.3.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาหลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการนักศึกษา
- 2) กำหนดกรอบ แนวความคิดในการสร้างเครื่องมือ
- 3) สร้างเครื่องมือแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำ
- 4) เสนอเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ในด้านความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา
- 5) แก้ไขและปรับปรุงเครื่องมืออีกครั้งหนึ่ง
- 6) ได้เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

#### 3.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสำรวจสภาพการดำเนินงาน สภาพปัญหา และความคิดเห็นในการบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานการบริหารด้านกิจการนักศึกษา ของกรมฝึกหัดครูเป็นแนวทาง และอยู่ภายในกรอบการบริหารงาน 7 ด้านใหญ่ ๆ คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการพัฒนาศักยภาพและกิจกรรมนักศึกษา ด้านการแนะแนวสนเทศและบริการอาชีพ ด้านการจัดสวัสดิการและบริการต่าง ๆ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ

แบบสอบถาม มี 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน และปัญหาในการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ความเหมาะสม

และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง

### ลักษณะแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยกำหนดเกณฑ์ของระดับความคิดเห็น เป็น 5 ระดับ คือ

|            |           |   |
|------------|-----------|---|
| มากที่สุด  | มีค่าเป็น | 5 |
| มาก        | มีค่าเป็น | 4 |
| ปานกลาง    | มีค่าเป็น | 3 |
| น้อย       | มีค่าเป็น | 2 |
| น้อยที่สุด | มีค่าเป็น | 1 |

ส่วนแบบสอบถามตอนที่ 3 จะเป็นแบบกึ่งปลายเปิดคือผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นและกำหนดกรอบกระทงคำตอบว่าเหมาะสมดีแล้ว และไม่เหมาะสมแล้วเปิดช่องว่างให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในกรณีเลือกการกระทำที่ไม่เหมาะสม

### 3.3.3 การปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 1) ด้านโครงสร้าง (Construct validity) โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการบริหารงานกิจการนักศึกษา
- 2) ด้านเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาความรอบคอบและความตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3) ด้านการใช้ภาษา โดยพิจารณาความเหมาะสมและความชัดเจนของการใช้ภาษา
- 4) ด้านความเหมาะสมกับเวลาในการตอบแบบสอบถาม
- 5) ด้านอื่น ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรเสนอแนะ

เมื่อได้รับเครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจแก้ไขถูกต้องครบถ้วนแล้ว จึงนำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสร็จแล้วจึงนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์เครื่องมือขึ้นใหม่เพื่อนำไปทดลองใช้ (Try out) โดยผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้ กับกลุ่มทดลองที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือแล้วนำเครื่องมือที่ทดลองใช้ไปหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ( $r_{\alpha}$ ) ของ Cronbach (อ้างถึง ประยูร อาษานาม, 2534) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง เท่ากับ .96 หลังจากนั้นจึงจัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

### 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เริ่มตั้งแต่ติดต่อขอความร่วมมือให้บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงอธิการวิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่ง

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 772 คน และดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ได้ข้อมูลกลับคืนที่เป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 702 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.93

### 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

#### 3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
- 2) ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 3) ข้อมูลจากแบบสอบถามกึ่งปลายเปิด ใช้วิธีจัดหมวดหมู่และนำเสนอในลักษณะความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC<sup>+</sup>

### 3.5.2 เกณฑ์การแปลผลข้อมูล

ข้อมูลที่ได้วิเคราะห์จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีการแปลผลข้อมูล โดยใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- |           |         |                                                                        |
|-----------|---------|------------------------------------------------------------------------|
| 4.51-5.00 | หมายถึง | มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติหรือระดับปัญหา<br>อยู่ในระดับมากที่สุด  |
| 3.51-4.50 | หมายถึง | มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติหรือระดับปัญหา<br>อยู่ในระดับมาก        |
| 2.51-3.50 | หมายถึง | มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติหรือระดับปัญหา<br>อยู่ในระดับปานกลาง    |
| 1.51-2.50 | หมายถึง | มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติหรือระดับปัญหา<br>อยู่ในระดับน้อย       |
| 1.00-1.50 | หมายถึง | มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติหรือระดับปัญหา<br>อยู่ในระดับน้อยที่สุด |

### 3.6 การเสนอผลการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษา และคณะกรรมการนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน ปัญหาในการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนางานกิจการนักศึกษา ของวิทยาลัยครูในสห-วิทยาลัยอีสานเหนือ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในบทต่อไป